

ERMENİSTAN CUMHURBAŞKANI SARKİSYAN'IN ÇANAKKALE SAVAŞI'NIN 100. YILDÖNÜMÜ ANMA MERASİMLERİNE DAİR DAVETE YANITI

AVİM

AVİM

23.01.2015

Ermenistan Cumhurbaşkanı Serzh Sarkisyan, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğanın kendisine yapmış olduğu Çanakkale Savaşının 100. yıldönümü anma merasimlerine dair davete Ermenistan Cumhurbaşkanlığının resmi websitesinde yayınladığı bir mektupla yanıt vermiştir. Bu mektupta Cumhurbaşkanı Sarkisyan, Cumhurbaşkanı Erdoğanın davetini geri çevirmektedir. Bu mektup Ermeni, Türk ve uluslararası basında geniş yer bulmuştur.

Cumhurbaşkanı Sarkisyan mektubunda yaygın Ermeni siyasal söyleminin basmakalıp sözlerini tekrar etmekte ve gelecek kuşaklara özgün/sahih ve gerçek tarihin aktarılmasını talep etmektedir. Ne var ki, mektubundaki iddialar ile kendi öz talebi çelişmektedir.

Cumhurbaşkanı Sarkisyan Çanakkale Savaşında Osmanlı kuvvetlerine katılan Ermeni kökenli topçu subayı Yüzbaşı Sargis Torosyandan bahsetmektedir. Cumhurbaşkanı Sarkisyan, Yüzbaşı Torosyanın imparatorluğun savunma ve güvenliğine adanmış, sadakat ve cesareti dolayısıyla Osmanlı askeri ödülleriyle bezenmiş bir subay olduğunu ifade etmektedir.

Cumhurbaşkanı Sarkisyan, bu hikayeyi Torosyanın ilk olarak 1947 yılında Amerika Birleşik Devletlerinde *Çanakkaleden Filistine: Türkiyenin Beş Cephesi ve Müttefikleri Hakkında Gerçek Bir Hikaye ve Bir Harem Romansı* başlığıyla yayınlanan hatıratından almıştır. Açıktır ki, Cumhurbaşkanı Sarkisyanın bu hatıra atıfta bulunmasının nedenlerinden biri de onun Türkiyede 2012 yılında yayınlanmış olması ve bu nedenle böyle bir atfın mektubunu daha etkileyici kılacağı düşüncesidir.

Açık olan bir başka şey ise, Cumhurbaşkanı Sarkisyanın bu hatıratın başlattığı akademik tartışmaları göz ardı ederek, başlığındaki gerçek bir hikaye ifadesine gereğinden fazla ve yersiz bir itibar göstermiş olmasıdır. Büyük olasılıkla, Yüzbaşı Torosyanın hikayesi amacına hizmet ettiği için Cumhurbaşkanı Sarkisyan doğruluğunu araştırmaya ihtiyaç duymamıştır.

Cumhurbaşkanı Sarkisyanı, atıfta bulunduğu gerçek hikayenin sahteliğinin halihazırda bir olgu olarak kabul edildiğini hatırlatmak yerinde olacaktır. Torosyanın gerçeklerindeki çelişkileri daha ilk bakışta sezen tarihçiler, bu hatıratın güvenilirliği hakkında araştırmalar yapmış ve bu araştırmaların sonucunda hayal ürünü anılar olduğu fikrinde uzlaşarak geçersizliğini ilan etmişlerdir. Cumhurbaşkanı Sarkisyanın uydurulmuş bir anlatıya bel bağlaması kendisinin özgün/sahih ve gerçek tarihten ne anladığı göstermektedir. Torosyan hakkındaki tanımlamaları ise yurtseverlik ve sadakat kavramları hakkında fikir vermektedir.

Cumhurbaşkanı Sarkisyan mektubunda,

Sizin için Çanakkale Savaşı Türkiye ve Dünya için savaş ve savaş alanlarından doğan dostluğun misali, savaşın acı mirasını hatırlatan, edebi bir barış ve kardeşlik anıtı olan emsalsiz bir örnektir.

şeklindeki sözlerine Çanakkale Savaşının iyi bilinen anlamı ifadeleriyle devam etmektedir. Her ne kadar, kendisinin bu şekilde ne demek istediğinin anlaşılması zor olsa da, Cumhurbaşkanı Sarkisyanın Mustafa Kemal Atatürk ve Türkiye halkının Çanakkale Savaşına nasıl bir anlam atfettiğini anlamamış olma ihtimaline karşı Mustafa Kemal Atatürkün savaşta hayatını kaybetmiş Anzak askerleri ve ailelerine mesajını burada yinelemek isteriz.

Uzak memleketin toprakları üstünde kanlarını döken kahramanlar; burada dost bir vatanın toprağındasınız. Huzur ve sükun içinde uyuyunuz. Sizler Mehmetçikle yan yana, koyun koyunasınız. Uzak diyarlardan evlatlarını harbe gönderen analar; gözyaşlarınızı dindiriniz. Evlatlarınız bağrımızdadır. Huzur içindedirler ve huzur içinde rahat rahat uyuyacaklardır. Bu toprakta canlarını verdikten sonra artık bizim evlatlarımız olmuşlardır.

Cumhurbaşkanı Sarkisyan ne kastettiğini açıklamadan Türkiyenin Birinci Dünya Savaşı ve İkinci Dünya Savaşındaki şaibeli rolünden bahsetmektedir. Türkiyenin (doğrusu, Osmanlı Devletinin) Birinci Dünya Savaşındaki rolü savaşa katılan diğer devletlerin rolü ne idiye o

olmuştur. Birinci Dünya Savaşı ile ilgili asıl şaibeli olan ise Ermeni *fedayilerinin* (çetecilerinin) ve Rus ordusunda Osmanlı ordusuna karşı savaşan Ermeni askerlerinin rolüdür.

Türkiye İkinci Dünya Savaşına katılmamış ve herhangi bir çatışma içine girmemiştir. İkinci Dünya Savaşında Türkiyenin rolü vatandaşlarını savaşın kötülüklerinden koruyan harika bir diplomasiden başka bir şey değildir. Ermenistanın Türk tarihinin bu döneminden dersler çıkartması kendi açısından çok faydalı olacaktır.

Cumhurbaşkanı Sarkisyan Türkiyeden geçmişle ve seçici olmadan dört başı mamur evrensel hafızayla ve tarihsel adaletle yüzleşmeye cesareti olmasını beklediğini ifade etmektedir. Cumhurbaşkanı Sarkisyan için bizim dileğimiz de aynıdır. Biz de Cumhurbaşkanı Sarkisyanın tarihçi postundaki propagandacıların Birinci Dünya Savaşı esnasındaki Ermeni kayıplarıyla ilgili olarak öne sürdükleri hayali 1.5 milyon rakamını reddedecek cesarete sahip olmasını dilerdik. Bununla birlikte arzu edilirdi ki, Cumhurbaşkanı Sarkisyan tarihsel araştırma yöntemleri, tarih ve bellek, ve güvenilir, geçerli tarihsel dokümanlar ve hatıratlar arasındaki fark hakkında bilgi sahibi olsun. İsterdik ki, Cumhurbaşkanı Sarkisyan kolektif bellek üzerine çalışan akademisyenlerin ortaklaşa kabulü olan kolektif bellek evrensel değil öznedir ve güncel bağlam tarafından şekillendirilmiştir görüşünden haberdar olsun.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "ERMENİSTAN CUMHURBAŞKANI SARKİSYAN'IN ÇANAKKALE SAVAŞI'NIN 100. YILDÖNÜMÜ ANMA MERASİMLERİNE DAİR DAVETE YANITI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2015 / 8. Ocak 22. Erişim Haziran 12, 2026. <https://avimbulten.org/tr/Yorum/ERMENISTAN-CUMHURBASKANI-SARKISYAN-IN-CANAKKALE-SAVASI-NIN-100-YILDONUMU-ANMA-MERASIMLERINE-DAIR-DAVETE-YANITI>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

